

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ**

з навчальної дисципліни

«ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»

для здобувачів

рівня вищої освіти _____ першого (бакалаврського) _____
(назва рівня)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва програми)

факультету _____ фінансово-економічного _____
(назва факультету)

Київ 2024

Методичні рекомендації щодо підготовки та захисту курсових робіт з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / Ковернінська Ю. В., Заїчко І. В. Київ: НАСОА, 2024. 42 с.

Рецензенти:

Бондарук Т. Г., завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, професор.

Пархоменко В. В., кандидат економічних наук, доцент, декан фінансово-економічного факультету.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Протокол від «02» вересня 2024 року №2

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСОА
Протокол від «26» вересня 2024 року №2

Методичні рекомендації призначені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Містять порядок виконання, структуру, вимоги щодо оформлення та захисту курсової роботи. Основна мета методичних рекомендацій – надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти в організації науково-дослідницької діяльності та забезпечити єдині критерії оформлення і захисту курсової роботи із навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз».

©Ковернінська Ю.В.,
Заїчко І.В.
Київ: НАСОА, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
2. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	8
3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	13
4. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	21
5. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	28
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	33
ДОДАТКИ.....	36

ВСТУП

Здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», згідно з освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування», повинні виконати курсову роботу з дисципліни «Фінансовий аналіз» як обов'язкову компоненту.

Метою виконання курсової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз» є закріплення та поглиблення теоретичних знань і практичних навичок у сфері здійснення фінансового аналізу. Робота спрямована на розвиток навичок самостійного опрацювання інформаційних джерел, релевантного аналізу й інтерпретації даних щодо різних фінансових аспектів діяльності підприємств, обґрунтування рекомендацій для вирішення визначених завдань та якісного представлення отриманих результатів.

Процес написання, оформлення та захисту курсових робіт з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» спрямований на формування наступних компетентностей та результатів.

Загальних компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні спеціальних компетентностей.

Спеціальних компетентностей:

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмних результатів навчання:

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота є самостійним навчально-дослідницьким завданням, яке виконує здобувач вищої освіти з певної навчальної дисципліни або її окремих розділів. Відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу в Національній академії статистики, обліку та аудиту курсові роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання, а також для їх застосування в комплексному вирішенні конкретних фахових завдань.

До основних етапів виконання курсової роботи належать:

- вибір теми курсової роботи;
- опрацювання джерел інформації;
- складання плану курсової роботи;
- написання та оформлення тексту курсової роботи;
- рецензування та захист курсової роботи.

Вибір теми курсової роботи

Вибір теми курсової роботи є одним з ключових елементів дослідження. Під час вибору теми необхідно враховувати її актуальність, доступність достовірної аналітичної інформації для ефективного використання в процесі дослідження об'єкта, напрямок науково-дослідницької роботи здобувача вищої освіти, а також його професійні інтереси.

Здобувач вищої освіти обирає тему з переліку орієнтовних тем, затверджених на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національної академії статистики, обліку та аудиту. Також він може вибрати тему, яка відсутня в списку, але знаходиться в межах проблемних питань дисципліни, попередньо погодивши її з науковим керівником курсової роботи.

Орієнтовна тематика курсових робіт з дисципліни «Фінансовий аналіз» представлена в додатку Г. Тематика курсових робіт розробляється викладачем – керівником роботи, затверджується на засіданні кафедри і підлягає перегляду не рідше одного разу на два роки.

Опрацювання джерел інформації

При складанні плану та написанні курсової роботи здобувач має обрати та ретельно вивчити актуальні літературні джерела, складаючи відповідну бібліографію. Рекомендується використовувати літературу, опубліковану не пізніше ніж за останні 5 років. Це можуть бути закони і постанови Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, публікації у вітчизняних та міжнародних виданнях, статистичні збірники, а також дані первинної та вторинної фінансової звітності щодо досліджуваних підприємств тощо. Для пошуку літератури здобувач може використовувати бібліографічні каталоги, довідники, реферативні журнали, списки літератури з книг та статей, а також автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних.

Під час вивчення літератури необхідно уникати безпосереднього запозичення матеріалів. Важливо осмислювати знайдену інформацію та формулювати власні думки. Цей процес має тривати протягом усієї роботи над темою, оскільки саме на основі осмислених матеріалів формуються висновки та спостереження. Викладаючи матеріал по обраній темі, здобувач використовує лише ту частину інформації, яка безпосередньо стосується теми курсової роботи та є найбільш цінною й корисною для дослідження. Попереднє ознайомлення з темою через літературні джерела є основою для формулювання плану курсової роботи.

Складання плану курсової роботи

Важливою складовою написання курсової роботи є складання її плану. Він розробляється здобувачем вищої освіти самостійно і погоджується з науковим керівником. При складанні плану базові питання необхідно розмістити в такій послідовності, яка б дозволяла знайти найбільш логічну і прийнятну для даного дослідження схему викладення матеріалу. Доцільно розробити складний план, який міститиме не лише розділи, але й підрозділи, що підвищить логіку викладення матеріалу. Необхідно враховувати, що виклад окремих розділів (підрозділів) повинен бути підпорядкований розкриттю теми в цілому. Структура плану повинна бути логічною, намічені до розробки

питання конкретні й взаємозалежні. В процесі складання плану, а також в подальшій співпраці науковий керівник надає здобувачу вищої освіти наукову і методичну допомогу, вносить певні корективи до плану, надає рекомендації про доцільність висвітлення того чи іншого питання в контексті обраної теми, систематично контролює виконання роботи.

План курсової роботи може уточнюватися в процесі виконання роботи залежно від ходу дослідження проблеми, наявності навчального й практичного матеріалу. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими та зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її.

Особливості **написання та оформлення тексту курсової роботи**, а також її **рецензування та захист** будуть детально розглянуті в наступних розділах методичних рекомендацій.

2. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Структура курсової роботи включає:

- титульний аркуш (бланк в додатку А);
- відгук керівника;
- зміст роботи (зразок в додатку Б);
- вступ (зразок в додатку В);
- основна частина (перший, другий та третій розділи)
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

До змісту курсової роботи ставляться наступні вимоги: послідовний та логічний характер викладення матеріалу та завершеність викладення кожної думки; матеріал повинен мати системний характер; поділ матеріалу для кращого сприйняття відповідно до логіки викладення на окремі абзаци, підрозділи та розділи; уникнення повторів матеріалу.

Титульний аркуш є першою сторінкою курсової роботи. Він повинен містити назву закладу вищої освіти, назву кафедри, тему курсової роботи, шифр і назву спеціальності, прізвище та ініціали автора, прізвище та ініціали керівника та інші елементи відповідно до встановленої форми.

Відгук (рецензія) є стислою формою письмової оцінки науковим керівником виконаної курсової роботи, заповнюється керівником після її завершення.

Зміст наводиться на початку курсової роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів, а саме: вступ, висновки, додатки, список використаних джерел та ін.

Вступ. Обсяг цієї частини 1-2 сторінки, містить наступні структурні елементи: актуальність теми; мета і завдання дослідження; об'єкт дослідження; предмет дослідження; методи дослідження; інформаційна база дослідження.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими підходами до розв'язання проблеми (дослідження) обґрунтовують актуальність та доцільність роботи. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність наукового завдання. У межах розкриття актуальності доцільно вказати на рівень дослідження теми в науковій спільноті.

Після обґрунтування актуальності вибраної теми необхідно сформулювати мету роботи та виділити ті завдання, які потрібно вирішити для досягнення поставленої мети.

Мета і завдання дослідження. Метою курсової роботи є очікуваний кінцевий результат, що визначає загальну спрямованість і логіку дослідження, а також відповідає на запитання: "Для чого проводиться дослідження?" Не рекомендується формулювати мету через дієслова, такі як "дослідження ..." чи "вивчення ...", оскільки вони вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Важливим етапом є також формулювання завдань, на які потрібно дати відповіді для досягнення мети дослідження. Конкретні завдання, які повинні бути вирішені згідно з визначеною метою, можуть включати: "вивчити", "виявити", "виділити", "визначити", "розробити", "проаналізувати", "покращити", "запропонувати", "обґрунтувати", "описати", "характеризувати", "передбачити", "розкрити" та інші. Завдання слід формулювати чітко та однозначно, оскільки їх вирішення визначатиме зміст розділів роботи.

Після визначення мети та завдань дослідження у курсовій роботі необхідно уточнити об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт і предмет взаємопов'язані як загальне і часткове. Об'єкт включає в себе частину, яка виступає предметом дослідження. Предмет є більш конкретним аспектом об'єкта, тому він є вузьким поняттям у порівнянні з об'єктом. *Об'єкт дослідження* — це процес або явище, яке породжує проблему і стає об'єктом вивчення. *Предмет дослідження* визначає ключові властивості або частини об'єкта, на яких зосереджено основну увагу дослідника. Він відповідає на питання: "Що саме вивчається?" і чітко визначає тему курсової роботи.

Методи дослідження є ключовими інструментами для збору вихідних даних і необхідною умовою для досягнення поставленої мети. Описуючи методи, потрібно чітко вказати їх взаємозв'язок зі змістом роботи, зазначаючи, які саме аспекти досліджувались за допомогою кожного методу. Це дозволить оцінити, наскільки обґрунтованим є вибір конкретних методів для вирішення поставлених завдань. Серед найпоширеніших методів дослідження можна виділити загальнонаукові та спеціальні

Інформаційна база дослідження відображає узагальнений перелік джерел інформації (праці вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, статистичні дані офіційних сайтів, звіти дослідницьких агентств, фінансові звіти підприємств тощо).

Основна частина курсової роботи складається з трьох розділів та в загальній сумі мінімум шести підрозділів. Кожен розділ розпочинається з *нової сторінки*. Обов'язковим елементом кожного розділу є формулювання в

кінці окремим абзацом підсумків зі стислим викладенням наведених у розділі результатів.

У *першому розділі* курсової роботи висвітлюються основні теоретичні та методичні положення обраної теми дослідження, які тісно взаємопов'язані. Цей розділ передбачає розгляд основних понять, сутності та значення досліджуваного явища. Він може охоплювати дослідження чинників, що на нього впливають, класифікацію за різними ознаками, етапи здійснення та основні теоретичні підходи до вивчення проблеми тощо. Також у межах розділу обґрунтовується вибір методів та підходів, які будуть використані для розв'язання поставлених завдань у подальших розділах роботи. Здобувач має можливість сформулювати власну позицію та закласти теоретико-методичне підґрунтя для проведення прикладних досліджень у наступних частинах роботи.

Другий розділ курсової роботи є одним із ключових етапів дослідження та виконується на основі матеріалів діяльності конкретного підприємства або групи підприємств. Ця частина має бути максимально насичена фактологічною інформацією за останні 3–5 років, основними джерелами якої є фінансова звітність підприємств (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів), офіційні сайти, статистичні збірники та інші достовірні ресурси. Результати аналізу повинні супроводжуватися конкретними розрахунками, що базуються на реальних даних, і бути представлені у вигляді таблиць, графіків, діаграм або схем. Обов'язковим є тлумачення отриманих результатів, що дозволяє виявити сутність та стан досліджуваних процесів, їхні особливості й тенденції розвитку.

В межах другого розділу виявляються та аналізуються чинники, що впливають на фінансово-господарську діяльність підприємств, а також взаємозв'язки між окремими показниками. Особлива увага приділяється динаміці змін фінансових показників, визначенню їхніх тенденцій і закономірностей розвитку. На основі проведеного аналізу досліджуються причини виявлених проблем і негативних аспектів діяльності об'єкта, зокрема

у сфері ліквідності, платоспроможності, рентабельності чи фінансової стійкості і т.д. За результатами дослідження формулюються обґрунтовані висновки.

Аналітична частина має бути практично орієнтованою та спрямованою на розкриття реального стану об'єкта дослідження. Вона створює базу для подальших рекомендацій щодо вдосконалення фінансової діяльності підприємства та підвищення його конкурентоспроможності.

У *третьому розділі*, з урахуванням теоретико-методичних положень, розглянутих у першому розділі, та результатів аналізу, проведеного в другому розділі, слід сформулювати пропозиції щодо шляхів удосконалення або перспектив розвитку діяльності підприємств, які можуть охоплювати як загальні фінансові аспекти, так і конкретні питання, пов'язані з окремими напрямками їх роботи. Вони можуть бути спрямовані не лише на конкретне підприємство, обране для дослідження, але й на підприємства України в цілому, з урахуванням специфіки галузі та умов економічного середовища. Важливо, щоб пропозиції були обґрунтованими та реалістичними.

Висновки містять послідовне викладення отриманих результатів дослідження і їх співвідношення із загальною метою та конкретними завданнями, які були визначені на початку роботи. Висновки, як заключна частина роботи на 1,5-2 сторінках, відіграють роль підведення підсумків за результатами проведених теоретичних пошуків та практичного аналізу, де за логікою дослідження синтезується вся накопичена в роботі інформація.

Список використаних джерел. Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Список складається із законодавчих актів, нормативних документів, звітності підприємства, вітчизняної та зарубіжної наукової літератури, електронних ресурсів тощо.

Додатки. До додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи. Обсяг, склад і зміст додатків курсової роботи визначаються залежно від характеру

розроблювальної теми й рекомендацій (виносяться громіздкі таблиці допоміжного характеру, блок-схеми, форми фінансової звітності, формули і проміжні розрахунки, інструкції і методики тощо).

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота з дисципліни «Фінансовий аналіз» повинна бути стилістично грамотною, а також технічно правильною оформлена. Рекомендований обсяг основного тексту (без додатків та списку використаних джерел) курсової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз» – 30-40 сторінок комп'ютерного тексту. Допускається незначне відхилення (в межах $\pm 10\%$).

Наявність таблиць, графіків, схем, рисунків має бути доречною, а їх кількість - оптимальною.

Загальні правила оформлення курсової роботи:

- текстовий редактор – Ms Word
- шрифт основного тексту – Times New Roman.
- поля сторінки: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє, нижнє – 20 мм.
- орієнтація: книжкова (орієнтація окремих додатків дозволяється альбомна).
- розмір шрифту (кегель) – 14.
- відстань між рядками (міжрядковий інтервал) – 1,5.
- абзацні відступи та інтервали: перший рядок абзацу відступ – 1,25, відступ зліва та справа – 0, інтервал до та після – 0.
- вирівнювання основного тексту «по ширині».
- нумерація сторінок – праворуч зверху, без крапки в кінці.

Щільність тексту роботи повинна бути однаковою. Основна частина роботи складається з розділів та підрозділів. У розділі подається характеристика функцій окремих підрозділів. Кожен розділ починають з нової сторінки.

Нумерація сторінок курсової роботи:

– номер сторінки розташовується в верхньому правому куті сторінки і проставляється арабськими цифрами без крапки в кінці;

– першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи, проте на ньому номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють. Відгук (рецензія) керівника до загальної нумерації не входять. Далі здійснюється послідовна нумерація всіх аркушів, включаючи розділи, висновки, список використаних джерел, додатків.

– до загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки, але всі сторінки зазначених елементів курсової роботи підлягають нумерації на загальних засадах.

Оформлення та нумерація структурних частин та їх елементів.

Заголовки структурних частин роботи (ВСТУП, ЗМІСТ, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ) мають бути надруковані великими літерами з вирівнювання по центру, шрифт друку жирний. Кожну структурну частину курсової роботи необхідно починати з нової сторінки. Відстань між заголовком структурної частини та наступним текстом становить один вільний рядок. Поруч з такими структурними частинами порядковий номер не ставиться. *Заголовки розділів* друкують великими літерами жирним шрифтом з вирівнюванням по центру. Крапка наприкінці назви заголовка не ставиться. Розділи позначають порядковими номерами арабськими цифрами (1, 2, 3). Наприклад: РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, РОЗДІЛ 3.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу, шрифт друку жирний. Крапку в кінці назви заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Між заголовками підрозділів (пунктів) та текстом курсової роботи вільних рядків не потрібно залишати. Кожен наступний підрозділ (пункт) не починається з нової сторінки, а відокремлюється від

попереднього одним пустим рядком. Підрозділи нумерують в межах кожного розділу. Номер позначають номером розділу та підрозділу через крапку, в кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «1.2.» (другий підрозділ першого розділу).

Оформлення та нумерація допоміжного матеріалу.

До допоміжних матеріалів відносять: ілюстрації (схеми, діаграми, графіки, креслення тощо), формули, таблиці, додатки. Цифровий матеріал у роботі бажано подавати у формі таблиць та рисунків.

Ілюстративний матеріал у формі схем, діаграм, графіків тощо, вміщений у основну частину курсової роботи, оформляється наступним чином:

- знизу під ілюстрацією по центру слово «Рис.», проставляють порядковий номер, ставлять крапку (знак «№» перед цифрою не ставиться). Далі, продовжуючи той самий рядок, з великої літери вписують назву рисунка, яка повинна відображати його зміст, назва рисунка повинна бути виділена жирним шрифтом;

- нумерація рисунків здійснюється послідовно в межах розділу окремо від нумерації таблиць та нумерації формул. Номер рисунка складається з номеру розділу та порядкового номеру рисунка у даному розділі (наприклад: Рис. 3.2. – другий рисунок третього розділу);

- кожен рисунок відокремлюється від тексту, що розміщується під ним, одним вільним рядком;

- ілюстративний матеріал вміщується у відповідний підрозділ тільки після посилання на нього – безпосередньо після тексту, де вперше згадується рисунок, або на наступній сторінці (за умови, що на сторінці, де йде посилання на відповідну ілюстрацію, недостатньо місця для її розміщення);

- ілюстрацію розміром сторінка формату А4 та більше, рекомендують розміщувати у додатках.

Наприклад, четвертий рисунок другого розділу:

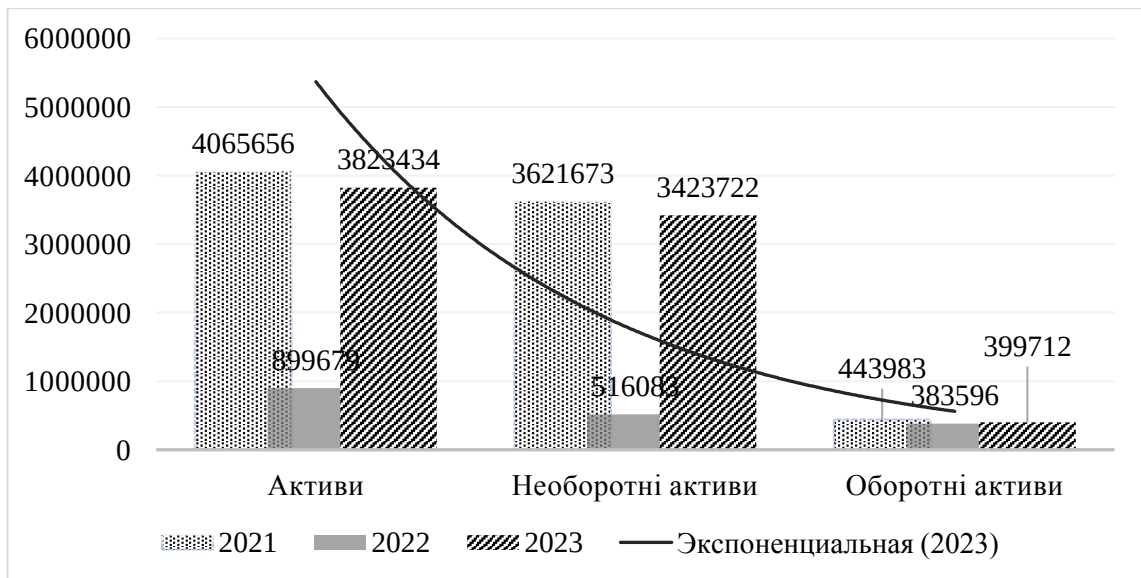

Рис. 2.4. Формування активів ПрАТ «Укрзембуд» за 2021-2023 рр., млн грн

Джерело: побудовано автором за даними [16]

Табличний матеріал оформлюється та нумерується наступним чином:

- справа над заголовком курсивом пишуть слово «Таблиця» та її порядковий номер (знак «№» перед цифрою не ставиться), номер таблиці складається з номеру розділу та порядкового номеру таблиці в даному розділі;
- назву поміщають над таблицею по центру;
- наприкінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставляться;
- якщо всі показники, вміщені у таблицю, мають одну й ту ж одиницю виміру, то її виносять у заголовок таблиці, а якщо використовуються показники з різними одиницями виміру, то у відповідних графах або рядках таблиці одиниці виміру наводять окремо;
- у випадку переносу таблиці та її продовженні на наступній сторінці (в цьому випадку у правому верхньому кутку сторінки пишуть «Продовження табл.» курсивом і ставлять той же порядковий номер; не повторюючи заголовку таблиці та найменування граф, вказують номери граф і продовжують таблицю);

- графі таблиці нумерують тільки у тих випадках, коли у тексті є на них посилання або у випадку переносу таблиці та її продовженні на наступній сторінці;
- таблицю вміщують у текст після першого посилання на неї;
- кожна таблиця відокремлюється від тексту, що розміщується під нею, одним вільним рядком;
- при запозиченні таблиць із якого-небудь джерела, після неї оформляється посилання на джерело відповідно до вимог до оформлення посилань;
- таблиці, що займають сторінку й більш, а також розрахункові таблиці, що мають великий обсяг, не рекомендується вміщувати в текст основної частини, доцільніше винести їх у додатки, але з обов'язковими посиланнями на них у тексті.;
- таблиці допускається робити шрифтом 12 пт.

Наприклад, четверта таблиця другого розділу:

Таблиця 2.4

Обсяги виробництва основних видів продукції та послуг

ПрАТ «Київський ОЖК» у 2021-2023 рр. тис. грн

Основні види продукції	Обсяг виробництва, тис. грн			Відхилення 2022 р. від 2020 р.		Відхилення 2022 р. від 2021 р.	
	2021	2022	2023	+/-	%	+/-	%
Олія ріпакова нерафінована	889241,2	348198,5	270815,5	618425,7	-69,54	-77383	-22,22
Олія соняшникова нерафінована	1778323,2	852120,7	301858,8	-1476464,4	-83,0	-550261,9	-64,58
Шрот ріпаковий	106214,5	97011,6	83270,8	-22943,7	-21,6	-13740,8	-14,16
Шрот соняшниковий	255210,3	192773,5	73383,3	-181827,0	-71,25	-119390,2	-61,93
Послуга переробки давальницького соняшнику	178269,1	176805,1	207383,9	29114,8	16,33	30578,8	17,30
Послуга переробки давальницького ріпаку, сої	47377,9	40442,5	76956,6	29578,7	62,43	36514,1	90,29
Інше	102827,3	113228,6	180341,9	77514,6	75,38	67113,3	59,27
Разом	3357463,5	1820580,5	1773250,5	-1584213,0	-47,18	-47330	-2,60

Джерело: складено за даними [15]

Посилання в тексті мають бути на всі таблиці та рисунки. Вміщувати у курсову роботу таблиці, що не мають заголовків, нумерації, або на які відсутні посилання у тексті, не дозволяється.

Рівняння та формули.

– формули, які приводяться в роботі, виділяються з тексту в окремий рядок;

– формули нумерують у межах розділу, окремо від нумерації таблиць та нумерації рисунків тобто номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (2.5) (п'ята формула другого розділу);

– якщо рівняння не вміщається в один рядок, то воно повинне бути перенесене після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x), ділення (:), або інших математичних знаків, причому знак на початку наступного рядка повторюють;

– при перенесенні формули на знаку, що символізує операцію множення застосовують знак (X);

– посилання в тексті на порядкові номери формул даються в круглих дужках, наприклад, «у формулі (2.1)»;

– пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід приводити безпосередньо під формулою в тій же послідовності, у якій вони дані у формулі.

Наприклад, четверта формула другого розділу.

Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл.) розраховують за формулою [1]:

$$K_{\text{пл}} = \frac{OA}{ПЗ} \quad (2.4)$$

де ОА – оборотні активи;

ПЗ – поточні зобов'язання.

Додатки оформляються як продовження курсової роботи на її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

- кожен додаток повинен починатися з нової сторінки;
- додаток повинен мати заголовок, який друкується малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки;
- угорі з правого боку рядка малими літерами жирним шрифтом з першої великої друкується слово «Додаток » (але без знака №) і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток Д»;
- додатки слід нумерувати великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь;
- ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад: рис. Д. 1 – перший рисунок додатку Д; таблиця К 2 – друга таблиця додатку К, формула (А.1) – перша формула дод. А;
- у разі якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому кутку зазначається «Продовження додатку...».

Загальні правила цитування та оформлення посилань.

При опрацюванні літератури, періодичних видань та складанні записів, слід звернути увагу на те, що вони можуть бути повними і точними (дослівно) або скороченими (короткий виклад). Так, наприклад, можна зробити: детальний запис основних положень робіт, фактичного матеріалу тощо; короткі записи зі своїми роздумами або без них; виписки у вигляді цитат.

Під час роботи з різними джерелами (наукова та навчальна література, періодичні видання) здобувач вищої освіти виписує цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

- текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;
- цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при

цитуванні авторського тексту позначається трьома крапками, які можуть ставитися на початку, всередині та в кінці цитати;

- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
- при непрямому цитуванні (переказ, виклад думок інших авторів своїми словами) слід бути максимально точним щодо думок автора, коректним в оцінюванні його результатів і робити відповідні посилання на джерела;
- цитування повинно бути оптимальним, враховуючи, що надмірне цитування створює враження компілятивності, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

Рекомендується робити посилання на останні видання авторів, публікації, з яких запозичені матеріали або окремі результати. На більш ранні видання можна посилатися у тих випадках, коли праці, в яких міститься необхідний матеріал, не перевидавалися.

При використанні відомостей, матеріалів з монографій, оглядових статей, інших джерел, що мають велику кількість сторінок, в посиланні слід точно вказати номери сторінок на які є посилання в роботі.

При написанні курсової роботи здобувачем вищої освіти повинен вказувати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в курсовій роботі або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена курсова робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи, перевірити достовірність відомостей про цитування, знайти необхідну інформацію щодо нього; допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід зазначати у квадратних дужках де вказується номер джерела, яке міститься в «Списку використаних джерел» і номер сторінки, на якій знаходиться цитата або дані з цього джерела. Наприклад [1], або [1, с.7-8].

На всі таблиці та інший ілюстративний матеріал курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «... подано в табл. 1.2» (друга таблиця першого

розділу). У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.2».

Після таблиці або ілюстрації має бути зазначене посилання на джерело 12-м розміром шрифту курсивом «Джерело: [21, с. 35]». Якщо це розробка автора, то після таблиці або ілюстрації пишеться, наприклад «Джерело: складено автором за даними [21, с. 35]», «Джерело: побудовано автором на основі [19, с. 130]» і т.д.

Посилання на додатки по тексту курсової роботи повинні мати такий вигляд : (Додаток А), дані наведені в додатку А, див. Додаток А і т.д.

Під час дослівного цитування варто використовувати конструкцію з лапками та квадратними дужками. Зокрема: спочатку ставлять текст без змін в лапки-ялиночки «...», далі пробіл та квадратні дужки [], розділовий знак ставлять після квадратних дужок.

Вимоги до оформлення списку використовуваних джерел.

Список використовуваних джерел являє собою перелік тих документів і джерел, які використовувалися при написанні курсової роботи, він оформлюється згідно чинних вимог. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних у курсовій роботі першоджерел, наведено в додатку Д. До списку використаних джерел слід включати лише джерела, на які у тексті є посилання. Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані. Запозичення тексту без посилань на першоджерело не дозволяється. Рекомендовано до списку використаних джерел включити не менше 20 джерел. Список повинен бути оформлений в алфавітному порядку (такий спосіб є найпоширеніший та універсальний) або за послідовністю посилань у тексті. Спочатку наводять літературу, видану кирилицею, далі – латиною.

4. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

На завершальному етапі, що передуює захисту, курсова робота проходить рецензування та перевірку на плагіат. Виконана курсова робота у встановлений термін подається здобувачем для перевірки керівникові, який

перевіряє роботу на її відповідність вимогам методичних рекомендацій та оформлює відповідний відгук (рецензію) на курсову роботу. Перевірена робота з рецензією керівника та попередньою оцінкою повертається здобувачеві для підготовки до захисту. Попередня оцінка керівника за результатами перевірки роботи не є фінальною і повинна бути підтверджена здобувачем під час захисту. Залежно від рівня розуміння теми, продемонстрованого на захисті, оцінка може бути змінена в бік підвищення або зниження.

Обов'язковою складовою під час представлення курсової роботи для розгляду на кафедрі є перевірка на академічний плагіат. Відповідно до п. 11.4 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОНА курсові роботи підлягають перевірці на Академічний плагіат. У разі виявлення викладачем порушення здобувачем вищої освіти норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п. 11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОНА, зокрема: повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Процедура захисту передбачає стислий (до 7 хвилин) виклад здобувачем основних результатів проведеного дослідження та пропозиції у формі доповіді. Після доповіді здобувач вищої освіти відповідає на усі запитання, що виникли під час доповіді. В ході захисту оцінюється глибина знань здобувача по досліджуваній темі, його вміння вести дискусію, відповідати на запитання, обґрунтовувати та відстоювати свою власну точку зору.

Для здобувачів, які не захистили курсову роботу у встановлені строки з поважних причин, підтверджених документально, завідувачем кафедри може бути призначений окремий захист.

Важливе значення має ретельність підготовки здобувача до захисту роботи. Потрібно вільно володіти її матеріалом, сутністю категорій, прикладами, кількісними значеннями показників, аргументацією і т.п. Водночас треба бути конкретним і стислим у відповідях. Презентація є

невід'ємною частиною процедури захисту курсових робіт з дисципліни «Фінансовий аналіз». Частина оцінки за виконану наукову роботу припадає на правильну підготовку та використання презентації. В цілому, презентація у такому випадку має декілька основних цілей:

- показати здатність здобувача самостійно осмислити матеріали наукової роботи, систематизувати їх і викласти у доступній для сприйняття формі,
- виявити ораторські та комунікаційні здібності здобувача під час викладення основних положень роботи, а також відповідей на запитання та участі у дискусії,
- сформувати вміння здобувача працювати з електронними засобами створення, редагування та показу презентацій, тобто, ком'ютерною технікою та відповідним програмним забезпеченням, враховуючи специфіку дисципліни «Фінансовий аналіз».

Алгоритм підготовки доповіді на захист має чотири фази: підготовка тексту доповіді, яка містить основні положення роботи, розробка структури презентації на основі підготовленої доповіді, створення презентації з використанням прикладних програм (найчастіше – Microsoft Office Power Point), репетиція доповіді з використанням презентації та хронометражем основних подій.

Рекомендації щодо створення доповіді на захист курсової роботи

Під час доповіді слід стисло викласти основний зміст своєї курсової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз». Доповідь не слід читати, оскільки складається враження, що здобувач вищої освіти не володіє матеріалом. Доцільно зробити план доповіді й окремі тези і користуватися ними. Розповідати бажано в помірному темпі, наголошуючи на окремих важливих моментах, як-то мета, висновки. Починати доповідь слід з фрази типу: - «Шановні викладачі та присутні!». Вказати назву роботи та місце її виконання. Доповідь супроводжується презентацією у Microsoft PowerPoint, яка є її логічним продовженням. Тому пункти доповіді повинні чітко співпадати із

порядком слайдів презентації. Під час доповіді необхідно активно оперувати ілюстративним матеріалом – показувати на слайдах презентації ті пункти, про які йдеться в даний момент. Зокрема, це насамперед стосується результатів досліджень: графіків, діаграм, фотографій, тощо.

Доповідь повинна мати чітко визначену структуру з наступними пунктами:

Актуальність. Цей пункт не повинен бути більшим, ніж 3-4 речення. Насамперед слід пояснити, чому вивчення обраної Вами проблеми є актуальним.

Мета та завдання. Все викладене у вступі доповіді (актуальність, стан проблеми, тощо) повинно логічно обґрунтовувати мету роботи. Тому мета є ніби узагальненням вступу. Мету і завдання роботи наводять на слайді у презентації, проте можна усно зачитати мету, а завдання описати скорочено.

Матеріали і методи досліджень. Слід охарактеризувати об'єкт дослідження. Коротко описують основні етапи дослідження, оперуючи відповідною схемою у презентації. Як ілюстрацію наводять відповідний слайд (краще схему). У доповіді не слід описувати принцип кожного використаного методу дослідження. Його необхідно знати і вміти охарактеризувати у разі виникнення запитання.

Основні результати дослідження. Якщо у роботі велика кількість результатів (графіків, діаграм, таблиць, тощо), не потрібно обов'язково наводити абсолютно всі їх у презентації та відповідно докладно характеризувати у доповіді. Можна обмежитися лише коротким описом цих даних.

Висновки. Немає необхідності зачитувати всі висновки, зроблені у роботі. Проміжні висновки треба наводити під час опису результатів. Тому після опису та інтерпретації результатів у закінченні доповіді наводять один узагальнюючий висновок (він схожий за змістом з відповідним узагальнюючим висновком розділу «ВИСНОВКИ» у тексті роботи). У разі

виникнення запитання щодо якогось конкретного висновку на ньому можна зупинитися більш докладно.

Рекомендації щодо створення презентації на захист курсової роботи.

Презентація до захисту курсової роботи є важливою частиною навчального процесу, яка дозволяє здобувачам вищої освіти продемонструвати свої знання, дослідницькі вміння та висловити власний погляд на тему, яку вони досліджували протягом навчального семестру. Здобувач вищої освіти під час підготовки презентації на курсову роботу повинен дотримуватися загальних правил та вимог.

Доцільно спершу написати текст доповіді, а потім на його основі створювати презентацію, оскільки остання за змістовим наповненням і фактичним наповненням повинна відповідати тексту доповіді.

Слайди необхідно чергувати послідовно, відповідно до логіки викладення матеріалу в доповіді. Причому, доцільно утримуватися від «перескоків» через слайди під час доповіді, тобто як від забігання наперед, так і від повернення до раніше викладеного матеріалу, оскільки це ускладнює сприйняття слухачами матеріалу та може порушити хід міркувань.

Слайди повинні відображати лише основні положення доповіді.

Презентація не повинна бути графічно, анімаційно та особливо текстового перевантажена. Особливо небажаними є різноманітні ефекти типу вильоту, хвильового руху, зникання або появи тексту по одній літері, і т.д. Оптимальним налаштуванням ефектів анімації є, наприклад, поява назви слайду, а потім – відповідних графіків чи таблиць або тексту (мінімум - по абзацам, якщо це потрібно). Не доречним також є використання звукового супроводу презентації, оскільки вони здатні ускладнити сприйняття слухачами вмісту доповіді.

Причому, якщо декілька слайдів мають однакову назву, загальна назва повинна завжди залишатися на екрані.

Текст назви і підписів на слайдах не повинен бути занадто дрібним. Можна підкреслювати та виділяти основні позиції матеріалу, що викладається, але уникаючи використання особливо яскравих кольорів. Доцільно формувати

матеріал короткими, зрозумілими реченнями, не більш, ніж по сім-вісім слів у кожному, по можливості не застосовуючи складні складно-сурядні та складно-підрядні граматичні конструкції, в тому числі і у висновках роботи.

Ілюстративний матеріал повинен мати чітку та лаконічну назву за фактом зображеного.

Режим зміни слайдів краще за все встановити за кліком «миші», уникаючи використання таймеру. Так ви забезпечите максимально зручний контроль за ходом презентації і матимете достатньо часу для пояснення зображеного на слайдах.

Під час оформлення презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю. Поєднання кольорів фону та літер тексту повинно полегшувати читання останнього. Найдоцільнішим рекомендованим варіантом є «світлий фон-темний текст».

Всі слайди презентації повинні бути стилістично однакові з постійним набором кольорів, також рекомендується використовувати лише один тип шрифту на презентацію. Бажано обирати найбільш поширені варіанти – Arial, Times New Roman, Calibri, тощо, а не екзотичні форми шрифтів, уникаючи надмірного використання курсиву. Розмір 12 шрифту повинен бути достатньо комфортним для візуального сприйняття.

Обов'язковим елементом підготовки презентації є нумерація слайдів. Це дозволить слухачам швидко звертатись до певного слайду під час запитань і полегшить викладення основних положень доповіді.

Для кращого сприйняття допускається друк певних позицій доповіді (наприклад, ключових слайдів) і розповсюдження серед слухачів для кращого сприйняття матеріалу доповіді.

Презентація на захист курсової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз» рекомендовано повинна мати наступні слайди:

Титульний слайд. Зазначається тема роботи, ПІБ та реквізити автора, місце виконання роботи, ПІБ та реквізити наукового керівника від кафедри.

Слайд актуальності роботи. Містить ілюстративний матеріал щодо актуальності роботи. Дуже бажано уникати повторення тексту доповіді. Допускається приведення фотографій, графіків, тощо, або ж загальної схеми уявлень, з рамок якої було взято дану тему.

Слайд мети і завдань роботи. Приводяться текст мети і завдань роботи у відповідності до викладених у роботі. Можна зачитувати мету і завдання зі слайду. Мета приводиться у окремому абзаці, завдання бажано пронумерувати або звести до рубрик.

Слайд структури та/або умов дослідження. Бажано представити основну інформацію щодо конкретних питань, які досліджувалися під час виконання курсової роботи. Можна використати різні підходи – текст, малюнки, блоки зі стрілками, і т.д. Допускається використання декількох слайдів, якщо інформації занадто багато, але не більше 2-3. Можна також перерахувати використані методи, якщо дозволяє місце.

Слайди з результатами роботи. На них розміщуються отримані результати у вигляді графіків, таблиць, рисунків, діаграм, тощо. Необхідно підписувати як сам слайд, так і кожен одиницю інформаційного матеріалу, представлену на слайді з обов'язковою нумерацією останнього.

Бажано не розміщувати більше 2 одиниць інформаційного матеріалу на одному слайді. Загалом для презентації результатів доцільніше використовувати графіки або діаграми, застосування таблиць є менш інформативним і зручним. Таблиці варто використовувати лише у тому випадку, коли даних відносно багато. Оптимальна кількість слайдів у цій категорії – 4-6.

Слайд висновків. Повинен бути підписаним, висновки формуються у вигляді окремих пронумерованих абзаців. Бажано уникати складних речень, обмежившись більш зручними для сприйняття короткими формулюваннями до 7-8 слів у реченні. У кожному висновку повинно бути по 1-2 таких речень. Висновки роблять суворо виходячи із завдань роботи і лише на основі отриманих

результатів. Формулювання гіпотез та припущень у висновках необхідно звести до мінімуму.

Слайд «Дякую за увагу!». Повинен містити лише це речення достатньо великими літерами. Є сигналом закінчення Вами вашої доповіді для аудиторії. Показавши його, Ви знову повертаєтесь до слайду висновків.

Таким чином, загальна рекомендована кількість слайдів не повинна перевищувати 10-12 одиниць.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

За курсову роботу здобувач може отримати максимум 100 балів, з них: максимум 70 балів за змістову частину виконану відповідно до встановлених вимог та максимум 30 балів за захист курсової роботи.

За результатами підготовки та захисту курсової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз» виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання (табл. 1), а саме:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка 90-100 балів (A) «відмінно» – здобувач вищої освіти у повному обсязі розкрив зміст затверджених до розгляду розділів курсової роботи, показав систематичні та глибокі знання навчального матеріалу з тематики

курсової роботи, є у наявності обґрунтування вибору теми, її актуальність, формулювання мети та завдань курсової роботи, робота носить науково-дослідний характер, дана глибока оцінка стану розв'язання поставлених проблем, робота насичена фактичними даними (у вигляді таблиць, рисунків), проведений глибокий їх аналіз, дотримано співвідношення теоретичної та практичної частини робіт, зміст курсової роботи викладений у логічній послідовності, зроблено відповідні узагальнення і висновки. Під час виконання курсової роботи використовувався широкий перелік сучасних літературних джерел. У додатках наводяться актуальні практичні матеріали щодо діяльності підприємства (підприємств) та інформація, яку вважається за потрібне додати для ілюстрації суті даної проблеми. Роботу оформлено у відповідності до вимог визначених в методичних рекомендаціях. На захисті продемонстровано глибокі знання теми дослідження, здобувач впевнено відповідав на запитання та підтримував дискусію.

Оцінка 82-89 балів (В) «добре» - здобувач вищої освіти у достатньо повному обсязі розкрив зміст затверджених до розгляду розділів курсової роботи, показав глибокі знання навчального матеріалу з тематики курсової роботи, є у наявності обґрунтування вибору теми, її актуальність, формулювання мети та завдань курсової роботи, робота носить науково-дослідний характер, дана глибока оцінка стану розв'язання поставлених проблем, робота насичена фактичними даними (у вигляді таблиць, рисунків), проведений глибокий їх аналіз, дотримано співвідношення теоретичної та практичної частини робіт, зміст курсової роботи викладений у логічній послідовності, зроблено відповідні узагальнення і висновки. Під час виконання курсової роботи використовується достатній перелік сучасних літературних джерел. У додатках наводяться актуальні практичні матеріали щодо діяльності підприємства (підприємств) та інформація, яку вважається за потрібне додати для ілюстрації суті даної проблеми. Роботу оформлено у відповідності до вимог визначених в методичних рекомендаціях. На захисті

продemonстровано добрі знання теми дослідження, здобувач впевнено відповідав на запитання.

Оцінка 74-81 балів (C) «добре» – здобувач вищої освіти у достатньо повному обсязі розкрив зміст затверджених до розгляду розділів курсової роботи, показав глибокі знання навчального матеріалу з тематики курсової роботи, є у наявності обґрунтування вибору теми, її актуальність, формулювання мети та завдань курсової роботи, робота носить науково-дослідний характер, дана глибока оцінка стану розв’язання поставлених проблем, робота насичена фактичними даними (у вигляді таблиць, рисунків), проведений глибокий їх аналіз, дотримано співвідношення теоретичної та практичної частини робіт, зміст курсової роботи викладений у логічній послідовності, зроблено відповідні узагальнення і висновки, наведено практичні приклади в контексті тематичного теоретичного матеріалу, але є незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, проміжних та остаточних висновків та пропозицій. Під час виконання курсової роботи використовується достатній перелік сучасних літературних джерел. У додатках наводяться актуальні практичні матеріали щодо діяльності підприємства (підприємств) та інформація, яку вважається за потрібне додати для ілюстрації суті даної проблеми. Роботу оформлено у відповідності до вимог визначених в методичних рекомендаціях. На захисті продемонстровано добрі знання теми дослідження.

Оцінка 64-73 балів «D» «задовільно» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі розкрив зміст затверджених до розгляду розділів курсової роботи, не в достатній мірі показав знання навчального матеріалу з тематики курсової роботи, обґрунтування вибору теми, її актуальності, формулювання мети та завдань курсової роботи. Не дотримано співвідношення теоретичної та практичної частини робіт, зміст курсової роботи викладений не у логічній послідовності, зроблені поверхневі узагальнення і висновки. При написанні курсової роботи застосований обмежений перелік основних літературних джерел. Роботу переважно оформлено у відповідності до вимог визначених в

методичних рекомендаціях, можливі деякі незначні відхилення. Під час захисту здобувач продемонстрував задовільний рівень знань з теми дослідження, проте не завжди надавав вичерпні відповіді на поставлені питання.

Оцінка 60-63 балів «Е» «задовільно» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі розкрив зміст затверджених до розгляду розділів курсової роботи, не в достатній мірі показав знання навчального матеріалу з тематики курсової роботи, обґрунтування вибору теми, її актуальності, формулювання мети та завдань курсової роботи. Робота не має чітких рис науково-дослідного характеру, не в повній мірі насичена фактичними даними (у вигляді таблиць, рисунків), проведений поверхневий їх аналіз, не застосовані інноваційні інформаційні технології щодо обробки та аналізу даних. Не дотримано співвідношення теоретичної та практичної частини робіт, зміст курсової роботи викладений не у логічній послідовності, зроблені поверхневі узагальнення і висновки, є грубі помилки у формулюванні термінів, категорій, проміжних та остаточних висновків та пропозицій. При написанні курсової роботи застосований обмежений перелік основних літературних джерел. Роботу переважно оформлено у відповідності до вимог визначених в методичних рекомендаціях, можливі деякі відхилення. На захисті здобувач продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, проте не зумів надати відповіді на окремі поставлені питання або ж вони були не вичерпними.

Оцінка 35-59 балів «FX» «незадовільно» – здобувач вищої освіти не розкрив зміст затверджених до розгляду питань курсової роботи, показав погані знання навчального матеріалу з тематики курсової роботи, обґрунтування вибору теми, її актуальності, формулювання мети та завдань курсової роботи. Робота не носить науково-дослідного характеру, не насичена фактичними даними (у вигляді таблиць, рисунків), не проведений аналіз або аналіз проведено неякісно. У роботі спостерігається порушення співвідношення теоретичної та практичної частин, зміст курсової роботи викладений без логічної послідовності, мають місце помилкові узагальнення

та висновки або вони взагалі відсутні. Також виявлено значні помилки у формулюванні термінів, категорій, проміжних та остаточних висновків і пропозицій. При написанні курсової роботи використаний вузький перелік основних літературних джерел. Оформлення роботи не відповідає діючим вимогам.

Оцінка 0-34 балів «F» «незадовільно» – здобувач не може виконати курсову роботу. Викладачем призначається нова тема.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Гайбура Ю.А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Кам'янець-Подільський : ПДАТУ, 2021. 176 с.
2. Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 238 с
3. Єпіфанова, І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність : електронний практикум. 2-ге вид., доп. Вінниця : ВНТУ, 2022. 144 с
4. Магопєць О.А., Шалімова Н.С., Черновол О.М. Фінансовий аналіз: видання 2-ге випр. і допов. Кропивницький: ЦНТУ. 2022 р. 230 с.
5. Марусяк Н. Л. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
6. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум : навч. посіб. Львів, 2021. 264 с

Допоміжна

1. Білошкурський М. В, Заїчко І. В., Ковернінська Ю. В. Фінансовий аналіз резервів прибутку для активізації інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2023. Том 7. № 2. URL: <https://is-journal.com/is/issue/view/19>
2. Бондарук Т. Г., Заїчко, І. В., Заїчко, І. Д. Роль фінансових ресурсів в інноваційно-інвестиційному розвитку підприємств. *Академічні візії*. 2024. Вип.27. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/927>
3. Бондарчук Т. Г., Заїчко І. С., Бондарчук І. В. Діагностика фінансового стану та інвестиційної привабливості підприємства в системі фінансового менеджменту. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2022. № 1-2. С. 62 – 75.
4. Вербівська Л. В., Заїчко І. В. Управління інвестиційноінноваційними ресурсами підприємств у реаліях цифрової економіки. *Інвестиції : практика та досвід : наук.-практ. журн.* 2022. № 2. С. 67–73.

5. Ковернінська Ю. В. Роль аналізу фінансового потенціалу підприємства у формуванні фінансової стратегії його діяльності. *Економічні горизонти*. 2024. 2-3(28). с. 266–274. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/article/view/312229>

6. Ковернінська Ю. В. Роль неформалізованих методів досліджень у фінансовому аналізі фінансової діяльності суб'єктів господарювання. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. 2024. №3. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-3-9782>

7. Ковернінська Ю. Діагностика фінансового стану суб'єктів господарювання в умовах невизначеності та ризику. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2024. (4 (13)). С. 198-203. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/440>

8. Новіченко Л.С., Ковернінська Ю.В., Шиш А.М. Про впровадження цифрових технологій у бухгалтерському обліку та фінансовому аналізі. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 5. С.-53-58. URL: <https://doi.org/10.37634/efp.2024.5.10>

9. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ М-ва фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

Інформаційні ресурси

1. Єдиний державний веб-портал відкритих даних ринку. URL: <http://data.gov.ua/>

2. Організації. Фінансова звітність. Clarity Project URL: <https://clarity-project.info/edrs>

3. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Державної податкової служби. URL: <https://tax.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:

<http://www.ukrstat.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL:
<http://www.me.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL:
[http://www.mon.gov.ua.](http://www.mon.gov.ua)

8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:
<https://mof.gov.ua/uk/>

9. Офіційний сайт Президента України.
URL:[http://www.president.gov.ua/.](http://www.president.gov.ua/)

10. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

ДОДАТКИ**Додаток А***Бланк титульної сторінки***ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ****НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ****ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ****КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ****КУРСОВА РОБОТА****з навчальної дисципліни «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»**

на тему: _____

Здобувача(-ки) вищої освіти 4 курсу
_____ групи
денної/заочної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Київ – 202__ рік

Додаток Б

Зразок плану курсової роботи на тему:
«Аналіз активів підприємства»

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Поняття та класифікація активів підприємства.....	5
1.2. Методи та етапи здійснення аналізу активів підприємства.....	10
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ АКТИВІВ «НАЗВА ПІДПРИЄМСТВА»	15
2.1. Динаміка та структура активів «НАЗВА ПІДПРИЄМСТВА».....	15
2.2. Оцінка ефективності використання активів «НАЗВА ПІДПРИЄМСТВА».....	23
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ «НАЗВА ПІДПРИЄМСТВА».....	31
3.1. Оптимізація структури активів «НАЗВА ПІДПРИЄМСТВА».....	31
3.2. Заходи для підвищення ефективності використання активів	35
ВИСНОВКИ.....	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	41
ДОДАТКИ.....	43

*Зразок оформлення вступу курсової роботи***ВСТУП**

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми обґрунтовують актуальність та доцільність роботи, її важливість. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома абзацами з декількох речень висловити головне – суть роботи. Провести аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання досліджуваного питання.

Мета і завдання дослідження. Формують мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Об'єкт дослідження є процес або явище, що породжує ситуацію, обрану для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Методи дослідження. Навести перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом.

Інформаційну база дослідження складають наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з відповідної тематики; законодавчі і нормативні акти; статистичні дані; дані про фінансово-господарську діяльність підприємства чи організації тощо.

Орієнтовна тематика курсових робіт з дисципліни «Фінансовий аналіз»

1. Активи підприємства як об'єкт фінансового аналізу та управління
2. Аналіз виробництва та реалізації продукції як чинник зростання прибутковості підприємства
3. Аналіз власного капіталу підприємства
4. Аналіз впливу емісії цінних паперів на фінансовий стан підприємства
5. Аналіз впливу інфляційних процесів на оцінку та показники ефективності використання оборотних активів підприємства
6. Аналіз дебіторської заборгованості підприємства та шляхи її оптимізації
7. Аналіз динаміки та структури пасивів підприємства
8. Аналіз динаміки, структури та ефективності використання активів підприємства
9. Аналіз ділової активності підприємства
10. Аналіз ефективності використання основних засобів підприємства
11. Аналіз ефективності грошових потоків підприємства
12. Аналіз ефективності операційної діяльності підприємства в аспекті забезпечення фінансово-економічної безпеки
13. Аналіз ефективності фінансової діяльності підприємства
14. Аналіз забезпеченості підприємства виробничими запасами та ефективності їх використання
15. Аналіз запасів підприємства та їх оптимізація
16. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства
17. Аналіз інвестиційної привабливості підприємства
18. Аналіз ймовірності настання кризових явищ як детермінанта фінансової безпеки підприємства
19. Аналіз кредиторської заборгованості підприємства
20. Аналіз ліквідності підприємства
21. Аналіз наявності, стану та руху основних засобів підприємства
22. Аналіз нематеріальних активів підприємства
23. Аналіз оборотних активів підприємства та оцінка ефективності їх використання
24. Аналіз платоспроможності підприємства
25. Аналіз позикового капіталу підприємства і ефективності його використання
26. Аналіз прибутку підприємства та визначення шляхів його зростання
27. Аналіз рентабельності діяльності підприємства та шляхи її підвищення
28. Аналіз рівнів виробничого та фінансово-виробничого левериджу
29. Аналіз собівартості реалізованої продукції та шляхів її зменшення

- 30. Аналіз фінансових ресурсів підприємства
- 31. Аналіз фінансового забезпечення поточної фінансово-господарської діяльності підприємства
- 32. Аналіз фінансового потенціалу підприємства
- 33. Аналіз фінансування активів підприємства
- 34. Аналіз якості та ліквідності грошових потоків підприємства
- 35. Експрес-аналіз фінансового стану підприємства
- 36. Особливості оцінки фінансового стану акціонерного товариства
- 37. Особливості оцінки фінансового стану суб'єкта малого підприємництва
- 38. Оцінка джерел фінансування оборотних активів підприємства та оптимізація їх структури
- 39. Оцінка ефективності фінансового інвестування підприємства
- 40. Оцінка податкового навантаження підприємства
- 41. Оцінка та управління структурою капіталу підприємства
- 42. Практичні аспекти використання цифрових технологій у фінансовому аналізі діяльності підприємства
- 43. Прибуток підприємства як об'єкт фінансового аналізу та управління
- 44. Рейтингові оцінки фінансового стану підприємств: їх переваги та недоліки
- 45. Фінансово-операційний аналіз як засіб планування та управління підприємством

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: один, два, три автори	Власюк Н. І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Львів: Вид-во «Магнолія-2006», 2022. 254 с. Мних Є. В., Барабаш Н. С. Фінансовий аналіз: підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. Ун-т, 2016. 536 с. Мірошник О. Ю., Шубіна С. В., Пічугіна Т. С. Фінансовий аналіз у схемах і таблицях: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 326 с.
Книги: чотири автор	Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с.
Книги п'ятьох і більше авторів	Фінансовий ринок : підручник / Коваленко Ю. М., Ковернінська Ю. В., Онишко С. В., Кужелев М. О. та ін. ; кер. авт. кол. і наук. ред. Ю. М. Коваленко. Ірпінь : Університет ДФС Ук-раїни, 2018. с. 830 Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Б. А. Коробочка та ін. Запоріжжя, 2020. 225 с.
За редакцією	Фінанси підприємств : підручник / за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / за заг. ред. Школьник І.О. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 368с.
Багатотомні видання	Велика економічна енциклопедія України: у 18т. / ред. рада: В. В. Лепський (голова) та ін. Одеса : Одеська міська друкарня, 2019. Т. 12 . 499 с.
Статті продовжуваних та періодичних видань: один, два, три автори	Ковернінська Ю. В. Роль аналізу фінансового потенціалу підприємства у формуванні фінансової стратегії його діяльності. <i>Економічні горизонти</i> . 2024. 2-3(28). с. 266–274. Білошкурський М., Заїчко І., Ковернінська Ю. Фінансовий аналіз резервів прибутку для активізації інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства. <i>Journal of Innovations and Sustainability</i> . 2023. №7(2). С.7-10.
Тези доповідей, матеріали	Ковернінська Ю. В. Переваги застосування інформаційних технологій у фінансовому аналізі діяльності суб'єктів господарювання. <i>Сучасний стан та основні пріоритети</i>

конференцій: один, два автори	<i>розвитку економіки</i> : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса: Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2024. С. 82-84 Ковернінська Ю. В., Новицький В. А. Перспективи оподаткування криптовалютних платіжних систем. <i>Управління публічними фінансами та проблеми забезпечення національної економічної безпеки</i>: зб. тез Податкового конгресу. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. С. 595-598 (Серія «Податкова та митна справа в Україні». Т. 141)
Законодавчі та нормативні документи	Господарський кодекс України: Кодекс від 16 січня 2003 р. № 436-IV. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15 Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008р. №514-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17 Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ М-ва фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text